

УДК: 633. 11: 633. 559 (477.73)

Коваленко О. А., кандидат с-г. н., доцент,

Корхова М. М., аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

ПОТЕНЦІАЛ УРОЖАЙНОСТІ ПЕРСПЕКТИВНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ М'ЯКОЇ В УМОВАХ СОРТОВИПРОБУВАННЯ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Вступ. Серед найважливіших зернових культур озима пшениця за посівними площами займає в Україні перше місце і є головною продовольчою культурою. Найбільше її вирощують в Степу (56%), де за врожайністю та збором продовольчого зерна вона посідає перше місце серед зернових культур.

Вчені вважають, що одним із шляхів подальшого збільшення виробництва зерна в світі є введення в виробництво нових сортів, що є найменш затратним та екологічно безпечним фактором інтенсифікації, який дозволяє підвищити врожайність на 30-50%. Тому впровадження нових перспективних сортів озимої пшениці, які поряд з високою врожайністю і якістю характеризуються раціональним використанням елементів живлення, а також підвищеною стійкістю щодо стресових явищ середовища дає можливість істотно зменшити виробничі затрати праці та ресурсів і підвищувати стабільність виробництва зерна.

Мета роботи. Дослідити урожайний потенціал нових районуваних в степовій зоні сортів пшениці озимої м'якої, в умовах сортовипробування в Миколаївській області.

Умови та методика досліджень. Дослідження проводилися в 2008/09, 2009/10, 2010/11 роках в польових умовах на Первомайській державній сортодослідній станції в зоні північного Степу (Миколаївська область). Упродовж вегетаційного періоду всі дослідження, спостереження, обліки та аналізи здійснювали за Методикою державного сортовипробування сільськогосподарських культур.

Результати досліджень. Метеорологічні умови в роки досліджень загалом були досить сприятливими для росту та розвитку рослин пшениці.

Матеріалом для дослідження були 28 сортів пшениці озимої м'якої української та зарубіжної селекції, які занесені до Державного Реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні на 2012 рік.

За роки досліджень сорти по різному розкрили свій потенціал врожайності, який в середньому за 3 роки становить 74,3 ц/га. Найбільш врожайними виявилися сорти: Ватажок, Евклід, Істина одеська, Небокрай, Нива Київщини, Славна, Спасівка, Іришка, Ужинок, Суасон, середня врожайність яких становить – 78,0; 87,5; 81,8; 79,9; 79,8; 81,6; 79,2; 80,0; 78,7 та 78,7 ц/га відповідно. Ці сорти характеризуються переважно міцним та коротким стеблом, оптимальною висотою рослин, яка забезпечує найвищий рівень урожайності, стійкість до вилягання та несприятливих умов середовища.

Найвищий потенціал урожайності нових сортів було досягнуто в 2009 році. Середня врожайність по сортам становила 83,0 ц/га. Найкраще себе проявили такі сорти: Небокрай (СГІ) – 98,0 ц/га, Евклід (Франція) – 95,8 ц/га, Ватажок (СГІ) – 92,2 та Нива Київщини (ІФРГ) – 92,1 ц/га.

Менш врожайними виявилися – Заграва одеська (66,6 ц/га), Комерційна (67,4 ц/га), Статна (66,5 ц/га), Пилипівка (65,7 ц/га).

Висновки. В результаті досліджень встановлено, що урожайний потенціал перспективних для умов Степу сортів пшениці озимої м'якої, досягає 98,0 ц/га. Найбільш врожайними виявилися такі сорти: Небокрай, Нива Київщини, Евклід, Ватажок, Істина одеська, Іришка, Славна.

